

likérről, aki már megint eltűnt, sehol sincsen. Most már az egész déli sétatér keresi és kiáltozza: „Lilike, Lilike.”

1935. november 9., szombat, 8. old.

Pesti utca

Amerikában az első őszi napon mindenki eldobja szalmakalapját. Ilyenkor az aszfalt telis-teli van zizegő-zörgő, röpülő szalmakalappal. Erre emlékeztet most bennünket a pesti utca, a zizegő-zörgő, röpülő platán-levelekkel, melyeket az őszi fák dobáltak le egyetlen napon az aszfaltra. Szedegetik a gyerekek. Mindegyik kezében nagy csomó vörnyeges őszi levél. Milyen szép. A gyermek tudja, mi szép.

Déli tizenkettőt harangoznak. Egyik Andrássy úti bérház kapujából cseléd-lány szalad az utcára, kis csomagot dug a legközelebbi, póznára erősített utcai papírkosárba, majd megfordul, sietve visszaszalad. Kíváncsian várjuk, mi fog történni a csomaggal. Nem kell sokáig várnunk, öregember ballag a papírkosár felé, biztos mozdulattal belenyúl és kiveszi a csomagot. Kibontja az utcán, szagolgatja, fejét csóválja. Úgy látszik, nincs túlságosan megelégedve a mai ebéddel. Máskor jobbat szokott kapni.

– Adjon Isten, Gyula bácsi.

– Jó estét, Ferenc.

– Hogy van, Juli néni? Régen láttam.

– Fáj, lelkem, a lábam. Hát a kislányod egészséges már?

– Köszönöm kérdését, már hazahoztuk a kórházból. De megnőttél, Teruska.

Ezek a beszélgetések nem egy falusi házban zajlanak le, hanem a pesti villamoson estefelé, a kalauz meg a közönség között. Kelenföldre megy a zsúfolt villamos, s megtelik jó ismerősökkel, barátokkal. Itt mindenki ismeri a másikat, mindenki tud mindent a többitől. Egy falu az egész villamoskocsi. Szinte idegenül tekintenek ránk, akik nem tartozunk közéjük.

A Belvárosban, dél felé, inasgyerek nagy üveg ecetes paprikát visz melléhez szórítva. Valaki véletlenül meglöki, s a síkos üveg kicsúszik a gyerek karjai közül, a szép, világoszöld káposztával töltött savanyúság pedig szerteszét gurul az aszfalton. Csípős ecetszag nyilall végig a levegőben. Megfigyeltük, hogy aki csak arra ment, csücsörítette az ajkát, mint akinek nyál fut össze a szájában. Aznap nyilván sokan mondták az ebédnél:

Ejnye, ennék egy ecetes paprikát.

Megeredt az eső, ki tudja meddig tart, s a léleknek, mint valamikor a paradicsomból való kiűzetés idején, be kell rendezkednie, hozzá kell idomulnia az új, változott körülményekhez. Bele kell nyugodnunk.

Vajon mi örömet találhatunk ebben a barátságtalan időben? Lám, milyen szép, sima, tükörfényes a pesti aszfalt. Meglátja magát benne az ember. A levegő portalan, s a gyerekek a nagy ernyők alatt olyanok, mint a nedves földből kibújt gombák, vagy valami meséskönyv megelevenedett alakjai. Piros, zöld és kék áttetsző, csuklyás köpenyeikben erdők manóihoz vagy parányi bányászokhoz hasonlítanak.

A formás női lábak is mintha jobban érvényesülnének esőben. Aztán micsoda áldott csönd honol mindenütt. A bezárt ablakokon keresztül nem hallatszik át egy és ugyanazon időben más és más zeneművészeti remekmű. A villamosok és gépkocsik is alig mutatkoznak. Talán valami kapu alá bújtak. A fény, a lámpafény az utcán milyen fényes, mint a könnyes szem. És az ablakok mögül az esti lámpák milyen biztatóan, meghittten világítanak ki az utcára. Egyszeriben a kirakatokat is észrevesszük, melyek mellett azelőtt közönyösen siettünk tova.

A lomha és tervtelen élet után új becsvágyak ébrednek bennünk. Szinte ömlik belőlünk a tettvágy. Az új lehetőségek ideje ez. Az igazi új esztendő voltaképpen az esős napokkal kezdődik. Az új munkaév. Minden tiszta, fényes, biztató. Ne haragudjunk az őszi esőre. Szokjuk meg. Szeressük meg.

1935. november 20., szerda, 8. old.

Budapesti utcakép esőben
1930-as évek
MNM Történelmi Fényképtár
Express sajtófotó

*„Megeredt az eső, ki tudja meddig tart, s a léleknek, mint
valamikor a paradicsomból való kiűzetés idején, be kell
rendezkednie, hozzá kell idomulnia az új, változott
körülményekhez.”*